

V revue *Sciences et Avenir* z července 2011 [1] francouzský paleoantropolog Yves Coppens radikálně reviduje hypotézu o africkém původu lidstva, podle níž měl anatomicky moderní člověk, *Homo sapiens*, vzniknout v Africe v období mezi 100 až 60 tisíci lety. V Číně osídlované kontinuálně během 2 milionů let se totiž nashromáždily poznatky dokládající přechod mezi tzv. archaickými a moderními lidmi, jejichž potomky jsou s velkou pravděpodobností dnešní Číňané. [2]

Opět se tak dostávají do popředí polycentrické modely původu moderního člověka, které byly v posledních desetiletích z převážně ideologických důvodů upozaďovány. [3] Podle polycentrických modelů pochází moderní člověk (asijský, evropský nebo africký) z lokálních vrstev lidské evoluce a vyvíjel se *in situ*. Archaické populace (*Homo erectus*) se nezávisle na sobě sapientizovaly na různých místech a v rozdílných dobách a tím se vytvořily místní „linie“ – poslední fáze již s markery dnešních ras. [4]

Nálezy z Předního východu (jeskyně Kafza a Schul), [5] Gruzie (Dmanisi) [5b] a ze Španělska (Sima de los Huesos) [5c] začaly „politicky korektní“ a proto široce popularizovaný monocentrický model nabourávat již před pár lety. Dnes začíná být teorie *Out of Africa* stejně zavádějící jako představa přímé linie od společného předka se šimpanzy. [6] Tato zjednodušení vycházejí z politické objednávky, na hlubší úrovni pak z linearity židokřesťanského pojetí času. Vývoj moderního člověka byl zajisté mnohem *různorodější*.

Poznámky:

1. *Sciences et Avenir* č. 772.
2. Dong, W.: Les premiers hommes vus de Chine, v: *Les Dossiers de la Recherche*, č. 32, srpen 2008, s. 47-49.
3. Jedná se o starší „model svícnu“ Carletona S. Coona a model multiregionální evoluce (MRE) M. Wolpoffa, A. Thorna a X. Z. Wua.
4. Slovo rasa je na základě politického rozhodnutí tabuizováno a tak se geneticky definované skupiny nazývají „populacemi“ či „etnickými skupinami“; genetické změny mezi místními „liniemi“ přitom nemusely být nijak dramatické, vždyť současní šimpanzi se od současného člověka liší jen v 52 alelách; to ovšem nic nemění na skutečnosti lidské variability: antropolog Carlton S. Coon dokonce nazýval pět základních ras poddruhy (*subspecies*).

DĚLSKÝ POTÁPĚČ

5. Sládek, V. – Svoboda, J. – Škrdla, P.: (1997) Hledání počátků moderního člověka, v: *Vesmír*, č. 10, říjen 1997, s. 563- 567.

5b. Lieberman, D. E.: Paleoanthropology – Homing in on early Homo, v: *Nature*, č. 449, 20. září 2007, s. 291-292.

5c. Carbonell, E. aj.: The First European?, v: *Nature*, č. 452, 27. března 2008, s. 465-469. Inovující údaje o vzniku a evoluci druhu *Homo sapiens* přinesly především objevy ze Sima de los Huertos . Pokud se dalšími analýzami opravdu prokáže neuvěřitelné stáří této lokality (více než 500 tisíc let), bude teorie *Out of Africa* definitivně vyvrácena. Objevy podporující multi-regionalismus se v poslední době množí v nejrůznějších částech světa (vedle Číny dále Mongolsko, ale i Maroko a Austrálie).

6. Obrovská diverzita nejstarších hominidů vedla k *nelineárnímu* paradigmatu jejich evoluce. Avšak řešení sporu o tom, kolik je vlastně druhů raných zástupců rodu *Homo* a jak definovat jeho základní charakteristiky se zdá být v nedohlednu...

Jako východisko k dalšímu studiu tohoto tématu doporučujeme sborník Sládek, V. – Galeta, P. – Blažek, V. (ed.): *Evoluce člověka a antropologie recentních populací*, Plzeň 2002.